

Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ
Postbus 166
3300 AD DORDRECHT

Uw brief van:

Ons kenmerk:
D-971544

Gorinchem,
12 mei 2025

Uw kenmerk:

Behandelaar:
dhr. T. (Theo) den Braanker
Doorkiesnummer:
0183 659 416

Zaaknummer:
Z/25/789296

Onderwerp:

Zienswijze jaarstukken 2024 en begroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid Holland Zuid

Geacht bestuur,

Op 15 april 2025 hebben wij uw brief ontvangen waarin u de gemeenteraad verzoekt te komen tot een zienswijze op de conceptjaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026 van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. U stelt de raad in de gelegenheid om uiterlijk 19 juni 2025 met deze zienswijze te komen. Deze datum is wederom niet haalbaar gebleken. Vanwege de wettelijke termijnen binnen de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen heeft u daarom eerder de conceptzienswijze van de raad ontvangen onder voorbehoud van definitieve vaststelling door de raad op 3 juli 2025. Bij deze ontvangt u onze zienswijze.

Gemeenschappelijke adviescommissie

De raad heeft al meermalen ingezet op een gemeenschappelijke adviescommissie. Acht van de tien gemeenten zijn hier voorstander van. Het standpunt van de twee andere gemeenten zijn ons niet bekend. Kunt u aangeven hoever het hiermee staat en of er al voorbereidingen worden getroffen om deze commissie vorm te geven?

Jaarrekening 2024

Onderdeel GGD, Veilig Thuis, Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten

De voorlopige jaarstukken 2024 geven ons voldoende inzicht in de gerealiseerde activiteiten en het resultaat. Wel vragen wij aandacht voor de resultaatbestemmingen. U heeft het voornemen om € 350.000,00 in te zetten ten behoeve van mentale gezondheid waarover wordt besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025. Wij gaan er vanuit dat, in geval er geen concreet en haalbaar voorstel op tafel ligt, er besloten wordt deze middelen terug te laten vloeien naar het rekeningresultaat 2024. Dit heeft dan ook gevolgen voor de toekomstige middelen Samen voor Gezond waarbij het een optie is om voor gemeenten die dat wensen, het betreffende budget (€ 1,59 per inwoner) te halveren.

Ook voor de vrijval reserve Leerdam en Zederik past het beter om deze overblijvende middelen eerst toe te voegen aan het rekeningresultaat 2024 en daarna onderdeel te laten zijn van de

besluitvorming over het rekeningresultaat 2024. Dan vindt er een meer integrale en zuiverdere afweging van de bestemming plaats en past dit ook veel beter binnen de spelregels van de BBV.

Tenslotte zijn wij akkoord met, in ieder geval, het voorgenomen besluit om het resterende bedrag van € 797.995 uit te keren aan de gemeenten.

U stelt dat de jaarstukken nog worden gecontroleerd door de accountant. Wederom spreken wij onze teleurstelling hierover uit, niet alleen omdat wij hier meermalen op hebben aangedrongen, maar ook omdat het onze zienswijze zou kunnen beïnvloeden mocht er een aangepaste jaarrekening komen. Wij horen graag welke stappen u zet om hier eens voorgoed een einde aan te maken.

Onderdeel Service Organisatie Jeugd

In de jaarstukken beschrijft u ook wat de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) in 2024 heeft gedaan in onze regio. Wij waarderen de inzet die u heeft gepleegd.

We zijn verheugd te constateren dat het jeugdhulpgebruik na een lichte stijging medio 2024 weer afvlakt in de gemeente Gorinchem. We zijn blij met de aanpak die u heeft verricht rondom het woonplaatsbeginsel. Mede hierdoor zijn de kosten niet verder gestegen en vallen ze uiteindelijk zelfs lager uit dan de aangepaste begroting naar aanleiding van de 1^e bestuursrapportage 2024 DG&J.

We kunnen instemmen met de jaarrekening die voorligt.

Conceptbegroting 2026

Onderdeel GGD, Veilig Thuis, Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten

Uw voorstellen in de begroting 2026 leiden tot een ophoging van de gemeentelijke inwonerbijdrage aan DG&J. Desondanks kunnen wij ons vinden in het financiële uitgangspunt, te weten de begroting 2025, de toegepaste indexeringen en de uitgaven die onontkoombaar zijn. Wel missen wij de uitwerking van de bestuursopdracht waarin DG&J inventariseert welke mogelijkheden er zijn om bij te dragen aan de financiële positie van gemeenten. In uw begeleidende brief geeft u slechts aan dat de DG&J en gemeenten werken aan de bestuursopdracht. We zien graag z.s.m. een voortgangsbericht hierover tegemoet, temeer omdat wij hier vorig kalenderjaar ook al aandacht voor hebben gevraagd. Los van de bestuursopdracht willen wij u ook aanmoedigen om waar mogelijk besparingen op te nemen in de begroting 2026.

Onderdeel Veilig Thuis

Vorig jaar gaf u aan dat er sprake was van een forse toename in het aantal meldingen (autonome groei). Deze toename maakte dat u vorig jaar om extra formatie hebt verzocht om binnen de gestelde wettelijke termijnen van afhandeling te blijven. U gaf aan in 2025 7,25 fte extra formatie nodig te hebben. Op basis van alle ingediende zienswijzen in de regio Zuid-Holland Zuid is vorig jaar besloten u incidenteel 4,5 fte extra formatie te geven. De consequenties van deze keuze heeft u samen met het programmateam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming uitgewerkt in een impactanalyse met mogelijke maatregelen.

Omdat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Kadernota 2026 heeft besloten dat voor 2026 de nullijn (begroting 2025 inclusief indexering) geldt, is de druk om scherpe keuzes te maken gestegen, zo geeft u aan. Eén van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. U geeft aan dat dit inspanningen vraagt van Veilig Thuis én van gemeenten en hun Lokaal Team. U geeft daarbij tevens aan dat dit verder wordt uitgewerkt in 2025. We waarderen het feit dat Veilig Thuis actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. Tegelijkertijd vinden we zorgvuldigheid hierin belangrijk. De komende jaren gaat er niet alleen op dit vlak, maar binnen het gehele sociale domein, veel meer gevraagd worden van onze Lokale Teams. Wij verwachten dan ook van u dat u

samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van deze meest kwetsbare gezinnen moet te allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere.

U vraagt wederom om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte waarvoor regionaal een aanvullende regionale inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd ook kritisch naar. De uitkomst van bovenstaande impactanalyse zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren.

Het verbaast ons wel dat u dit verzoek om een incidentele bijdrage niet als apart voorstel aan ons hebt voorgelegd. Het betreft immers een keuze die van invloed is op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen. Het was daarmee zuiverder geweest als u dat als apart voorstel had opgenomen in lijn met de voorstellen zoals die zijn gepresenteerd in hoofdstuk 1 van de conceptbegroting 2026.

Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijke van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario.

Daarnaast hebben wij vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gezet en verwachten dat u ons pro actief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid.

Onderdeel Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Wij kunnen instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte ten behoeve van het meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is afdoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen en mogelijk in de toekomst nog zal toenemen. Wij vinden het van belang om verder te werken aan een basispakket voor OGGZ in combinatie met een af te nemen pluspakket.

Met de begroting 2026 legt u specifiek een drietal voorstellen aan ons voor.

1. Bestuurlijke opdracht Leerplicht

Wij kunnen ons vinden in de geschetste lijn rond Leerplicht vanwege de nauwe betrokkenheid van gemeenten op het proces en de uitkomsten. Wij zijn het daarom ook eens met het terugbrengen van de formatie naar 15,5 FTE. Deze formatie zien wij als toereikend om in nauw overleg met het onderwijs en andere partners te komen tot een optimalisatie van leerplichttaken. Wij zijn ook hoopvol waar in de onderliggende notitie (bestuursopdracht LVS) gesproken wordt over een meer subregionale aanpak. Zeker ook omdat Gorinchem grenst en samenwerkt met gemeenten waar Leerplicht anders is georganiseerd.

2. Suïcidepreventie

Akkoord met de wijze waarop deze taak wordt belegd bij de dienst en de overheveling van bijbehorende gemeentelijke middelen die van het rijk worden ontvangen. Wel vinden wij dat het budgettair neutraal verwerkt moeten worden in de begroting van uw Dienst, zodat het geen onverwachte meerkosten voor gemeenten gaat opleveren.

3. Privacy officer

Wij kunnen ons, vanwege de wettelijke taak, vinden in het voorstel voor een extra aanvullende bijdrage van structureel € 115.000.

Aanvullend vragen wij u om zo spoedig mogelijk een plan van aanpak op te stellen rond de psychosociale hulpverlening aan Oekraïners, omdat u schrijft (bladzijde 36) dat de bekostigingsregeling eindigt in 2025 en er een vraagstuk rond de continuering/frictiekosten ontstaat.

Onderdeel Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid

Wij zien de afgelopen jaren de groei van het aantal jeugdigen dat gebruikt maakt van jeugdhulp afvlakken. De kosten stijgen echter wel. Dit komt grotendeels door indexering, samen met (boven) regionale en landelijke afspraken en ontwikkelingen waar we als individuele gemeenten geen grip op hebben. De bijdrage die u vraagt, is ook dit jaar wederom hoger dan voorgaande jaren. Gezien het komende ravijnjaar zullen we de komende jaren toch scherpe keuzes moeten gaan maken om te komen tot een kwalitatief en financieel houdbaar stelsel.

In de begroting 2026 is er door u opnieuw voor gekozen, vanwege evenwichtig begrotingsbeleid, zowel geen besparingen als geen groei te verwerken. Als voorstander van realistisch begroten staan wij op dit moment achter deze keuze en achten wij de opgenomen raming realistisch. Met onder andere de inzet vanuit ons lokale plan van aanpak Hervormingsagenda Jeugd hopen we samen met u toe te werken naar een situatie "geen groei, wel besparingen".

We zien uit naar de raming van de besparingen als gevolg van het Verbeterprogramma Betaalbare en Beschikbare jeugdhulp en vragen u zo spoedig mogelijk in dit kader concrete voorstellen te doen die tot besparingen leiden en eventueel naar aanleiding daarvan de begroting te wijzigen. Daarbij vragen we u ook om de onzekerheden te verwerken in de risicoparagraaf. Het is nu niet goed mogelijk een zienswijze te geven op dit deel van de begroting.

Verder beoogt de serviceorganisatie in 2025 te besparen op jeugdhulputgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals wij vorig jaar in onze zienswijze aangegeven hebben juichen wij het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Wij zijn benieuwd naar de uiteindelijke resultaten.

Data gedreven werken

De samenwerking tussen de serviceorganisatie en ons als gemeente ervaren we als positief en zeer waardevol en leiden geregeld tot het goede gesprek en mooie nieuwe inzichtgevende dashboards/producten. Door hierin samen op te trekken, ook tijdens de databijeenkomsten, ontwikkelen we ons gezamenlijk op het gebied van datagedreven werken, wat we een belangrijke professionalisering vinden. We bedanken u hiervoor en hopen dit in de toekomst met elkaar voort te zetten.

Tot slot

Wij zien uw reactie met vertrouwen tegemoet en spreken de verwachting uit dat de door ons ingebrachte punten hun weg zullen vinden in de uitvoering.

Hoogachtend,
De gemeenteraad van Gorinchem,

De griffier,

De voorzitter,